Enheten för skydd av natur
Mats Norin
026-17 12 28
mats.norin@x.lst.se

Enl sändlista

BILDANDE AV KLACKUDDENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) som naturreservat.

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Naturreservatets namn skall vara Klackuddens naturreservat.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Klackuddens naturreservat
Objektnummer:	21-02-140
Kommun:	Nordanstigs kommun
Karta:	Ekonomisk karta 16H7h
Lägesbeskrivning:	10 km ONO Gnarp, 1 km N Norrfjärden Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6885432 Y: 1586028
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3), gränsen är markerad med svart prickstreckad linje.

Fastigheter och markägare:	
	Norrfjärden 2:14 Naturvårdsverket
Areal (från VIC Natur):	Total areal 107 ha Därav landareal 85 ha Produktiv skogsmark 62 ha Naturskog 45 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av mycket stort intresse för friluftslivet

Syftena med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara de värdefulla naturmiljöerna i form av kustnära naturskogsartade barrskogar och barrblandskogar. Strukturer som gamla grova tallar och död ved skall förekomma i för naturtyperna gynnsam omfattning. Typiska arter som bronsjon, violettgrå tagellav och kattfotslav skall ha gynnsamt tillstånd.
Områdets fina exempel på geomorfologiska formationer som strandvallar och klapperstensfält skall bevaras. De kulturhistoriskt intressanta lämningar som finns i området skall bevaras och tydliggöras för allmänheten.
Naturreservatet skall tillgodose friluftslivets behov av områden genom att bevara och tillgängliggöra ett sammanhängande och opåverkat naturområde med stort besöksvärde. Områdets fina exempel på geomorfologiska processer, naturskogsartade skogar samt kulturhistoriskt intressanta lämningar skall kunna upplevas och förstås i sitt sammanhang av besökande och allmänhet.

Syftet skall nås genom att:

- Området undantas från skogsbruk och annan exploatering
- Områdets naturskogsartade skogar tillåts utvecklas genom naturliga processer
- De geomorfologiska och kulturhistoriska värdena tydliggörs för allmänheten genom skyltning och annan information

- Områdets tillgänglighet för det rörliga friluftslivet förstärks genom anläggande av stigar, parkeringsplatser mm.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdesbeskrivning

Klackudden utgörs av ett sammanhängande skogsområde beläget vid kusten mellan fiskeläget Norrfjärden och fritidshusområdet Moningssand. Området ansluter i norr direkt mot den välbesökta badstranden Dyråsand, vid Dyråns utlopp. Området är i sin helhet präglat av sitt kustnära läge.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Skogsmarken utgörs huvudsakligen av frisk barrskog eller barrblandskog av typisk kustskogskaraktär med inslag av vätar, surdråg och kustskog. I områdets norra del övergår skogen i mager och senvuxen tallskog av hällmarksskogstyp. Detta område präglas av stora klapperstensfält och kalspolade hällmarker. Skogen är gammal och har till stora delar tydlig naturskogskaraktär med varierande inslag av strukturer som gamla grova träd och död ved. Brandspår i form av brandljud och kolade stubbar förekommer frekvent, främst i områdets norra delar. Förekomsten av hänglavar är på vissa områden påtaglig. Signalarter för höga naturvärden som violettgrå tagellav, kattfotslav och tallticka har noterats i området. Delar av området bär spår av gallringar. Dessa områden har dock god potential att utveckla höga naturvärden.

Insprängt i området finns flera mindre våtmarker och närmast kusten mindre vattensamlingar som i sen tid avsnörts från havet genom landhöjningen. Den strandnära klibbalsbården och de i olika stadier avsnörda och igenväxande havsvikarna illustrerar på ett tydligt sätt landhöjningens effekter i landskapet. I ett längre tidsperspektiv illustreras dessa landskapsbildande processer av de fina geomorfologiska lämningar området uppvisar. Exempel på sådana är de av havet renspolade höjdpartierna, de stora klapperstensfälten på sluttningarna och de relativt bördiga finjordspartierna i de lägre liggande delarna. Tydliga aktiva strandvallar i dagens strandlinje kan jämföras med fossila vallar på olika nivåer i landskapet. Gigantiska flyttblock vittnar om de krafter som var i rörelse i samband med avsmältningen av den senaste inlandsisen.

Naturreservatet innehåller flera intressanta kulturhistoriska lämningar som vittnar om människans forntida nyttjande av området. De äldsta lämningarna är antagligen de gravrösen från bronsålder och järnålder som finns i och i anslutning till reservatet. Betydligt mer sentida är de spismursrösen och grundstenar som vittnar om bebyggelse vid det dåvarande hamnläget Haddhamn. Hamnens anläggningstid är inte känd, men det omnämns i litteratur från 1700-talets början att hamnen redan då delvis övergivits. Denna forntida hamn är idag en från havet helt avsnörd och igenväxande vattensamling. Vidare förekommer spår av fångstanläggningar för nätfångst av fågel, samt en skjutskåre för säl- eller fågeljakt nära nuvarande strandlinje.

Klackudden har en stor potential för det rörliga friluftslivet med sina fina exempel på naturskogsartad skog, rika geomorfologiska formationer och kulturhistoriska lämningar av olika ålder. Det är dessutom mycket vackert och bjuder goda möjligheter till naturupplevelser och rekreation. Området används frekvent som strövområde. En vandringsled kallad Kustleden går genom området och ett vindskydd finns på en udde.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljömålet ”Levande skogar” delmål 1. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen.

Klackuddens naturreservat ligger i direkt anslutning till ett område av riksintresse för naturvården (N33, Dyrån med myrrika tillrinningsområden).

Enligt kommunens översiktsplan (kommunomfattande översiktplan antagen 2005) berörs södra delen av naturreservatet av s k utvecklingsområden. Det olämpliga i att planera utvecklingsområden inom en pågående reservatsbildning har påtalats av Länsstyrelsen inom samrådsprocessen för ny översiktsplan, vilket dock inte beaktats vid utformandet av översiktsplanen. Länsstyrelsen gör bedömningen att området har så höga värden att ett långsiktigt skydd i enlighet med riktlinjerna i den regionala och nationella skogsstrategin ändå är motiverat. Nordanstigs kommun har i sitt remissyttrande inte framfört några invändningar mot bildandet av Klackuddens naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och den uppföljning som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för förvaltaren eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva vattenföretag, som t ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

6. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

7. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,

8. anordna idrottstävling eller motortävling,

9. bedriva militär övningsverksamhet,

10. bedriva mineralutvinning.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet.

2. Uppsättning av informationstavlor.

3. Anläggning och underhåll av stigar, rastplatser och informationstavlor enligt fastställd skötselplan.

4. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.

5. Genomförande av skötselåtgärder som behövs för att uppnå målen med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för motorbåt, samt för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet,

2. ta ved, eller elda, annat än eldning på markerade rastplatser med medhavd ved eller drivved.

3. skada, plocka eller samla in växter, djur (inklusive insekter), svampar och lavar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten,

4. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet. Undantaget är den jakt som får bedrivas i reservatet,

5. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, eller göra annan åverkan på levande eller döda träd och växter,

6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur. Undantag gäller för hund vid den jakt som får bedrivas i reservatet,

7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

8. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,

9. på ett störande sätt använda inspelat ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur,

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med reservatet och de skall ligga till grund för dess vård och skötsel.

2. Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.

3. Naturreservatet skall utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning

Klackudden är sedan länge känt som ett område med höga naturvärden och med stor betydelse för det rörliga friluftslivet.
Under hösten 2002 fick Länsstyrelsen kännedom om att större delen av naturreservatet var anmält för avverkning hos dåvarande Skogsvårdsstyrelsen. Med anledning av de anmälda avverkningarna genomförde Länsstyrelsen en översiktlig inventering av området. Vid denna konstaterades att området var naturskogsartat och hyste arter knutna till naturskog. Länsstyrelsen beslutade därför om s k interimistiskt förbud mot skogsbruksåtgärder i området, till dess att området detaljinventerats och det utretts huruvida området bör skyddas som naturreservat. I samband med detta informerades även markägarna om områdets naturvärden och Länsstyrelsens bedömning att området kan bli aktuellt för bildande av naturreservat.
Under juni 2003 genomförde Länsstyrelsen en detaljerad inventering av området. Denna visade på att stora delar av området utgörs av naturskog, medan andra delar har något svagare naturvärden. Sammantaget gjordes bedömningen att områdets naturvärden gör att området som helhet bör undantas från skogsbruk. Detta, tillsammans med områdets geomorfologiska

och kulturhistoriska värde, samt stora betydelse för det rörliga friluftslivet, resulterade i att Länsstyrelsen bedömde att bildande av naturreservat är den mest ändamålsenliga skyddsformen för området.

I maj 2004 informerades markägarna om att Länsstyrelsen bedömt att området bör skyddas som naturreservat. I januari 2005 lämnade Naturvårdsverket sitt godkännande att lösa in skogsmarken i området. I februari samma år bjöd Länsstyrelsen in markägarna samt kommunen och Skogsvårdsstyrelsen till ett informations- och diskussionsmöte om den fortsatta hanteringen av området. Våren 2005 värderades de delar som berörs av reservatsbildningen. Senare under 2005 träffades avtal om intrångsersättning med ägarna till de två största fastigheterna. Under 2006 förvärvas den tredje fastigheten i naturreservatet av Naturvårdsverket.

Nordanstigs kommun har i samband med beredningen av ny översiktsplan för kommunen motsatt sig reservatsbildning, genom att i ett särskilt yttrande framföra uppfattningen att området behövs för utveckling av Norrfjärden. Länsstyrelsen har under samrådsprocessen kring översiktsplanen påtalat det olämpliga i att planera exploatering inom ett område där bildande av naturreservat pågår. Kommunen har i den 2005 fastställda översiktsplanen inte beaktat dessa synpunkter. Den västra delen av naturreservatet är därmed i den kommunala översiktsplanen utpekat som utvecklingsområde.

Hösten 2006 genomfördes fältbesök i området med representanter för markägarna, Nordanstigs kommun, Naturskyddsföreningen samt från Naturenheten och Kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen. Vid dessa besök diskuterades den slutliga utformningen av naturreservatet och av de anläggningar och åtgärder som framgår av bifogad skötselplan.

Förslag till beslut med tillhörande skötselplan skickades i maj 2007 på remiss till sakägare, berörda myndigheter och övriga intressenter. Fyra instanser har yttrat sig över det remitterade förslaget.
Skogsstyrelsen ser mycket positivt på bildandet av reservatet som ett led i uppfyllandet av miljökvalitetsmålet Levande skogar.
Nordanstigs kommun har i sitt yttrande över remissen endast framfört synpunkten att naturreservatets skötselföreskrifter bör anpassas så att naturreservatet även i framtiden blir tillgängligt för allmänheten som strövområde. Detta sammanfaller i sin helhet med Länsstyrelsens formulering av syftet med, samt utformningen av föreskrifter och skötselplan för naturreservatet.
SGU tillför i sitt remissyttrande viss information om områdets berggrund och jordarter, vilket arbetats in i beskrivningen av området. Vidare anser SGU att det föreligger ett visst prospekteringsintresse för mineralutvinning i

området, och att det därför bör införas ett undantag i föreskrifterna så att prospekteringsverksamhet kan bedrivas. Länsstyrelsens bedömning är att ett sådant undantag inte kan göras. Eventuell framtida prospektering kräver därmed dispens från reservatets föreskrifter.
Naturskyddsföreningen ställer sig i sitt yttrande positiva till bildandet av Klackuddens naturreservat.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet skall uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen skall bedriva tillsyn över reservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Enligt 29 kap. 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden skall vindfällen och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter reservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Förbudet mot att avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras på de berörda fastigheterna. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

Beslutet vinner laga kraft 2007-10-01 förutsatt att det inte överklagas och att det kungjorts i ortstidning.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 6 om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Christer Eirefelt. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschef Ann Gudéhn, jurist Caroline Näslund, biolog Martina Kluge och biolog Mats Norin, den sistnämnda föredragande.

Christer Eirefelt

Mats Norin

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Brytpunktskarta med teknisk beskrivning
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Enheten för skydd av natur
Mats Norin
026-17 12 28
mats.norin@x.lst.se

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR KLACKUDDENS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDEL

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Klackuddens naturreservat
Objektnummer	21-02-140
Län	Gävleborgs län
Kommun	Nordanstigs kommun
Arealer: Total areal Därav landareal Produktiv skogsmark Naturskog	 107 ha 85 ha 62 ha 45 ha
Naturtyper landareal(ha): Tallskog Granskog Barrblandskog Lövblandad barrskog Impediment Våtmark Substratmark	 31 ha 2 ha 24 ha 5 ha 14 ha 2 ha 7 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer	 Skogsmark, substratmarker Naturskogsartad boreal barrskog och barrblandskog Grova träd, död ved

Arter	Bronsjon *(Callidium coriaceum)* Kattfotslav *(Arthonia leucopellaea)* Violettgrå tagellav *(Bryoria nadvornikiana)*
Friluftsliv	Upplevelsevärden, opåverkat kustnära rekreationsområde
Kulturhistoria	Kulturhistoriska lämningar i form av gravar, rester av bebyggelse, fångstanläggningar mm.
Bebyggelse och anläggningar	En kraftledning (med servitut) löper genom området. En markerad vandringsled (Kustleden följer stranden genom naturreservatet. Ett vindskydd finns på Per-Andersudde. I skötselplanen föreslås ett utökat stigsystem, två nya rastplatser samt informationstavlor i området.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning
Hela naturreservatet utgörs av skogsmark. Genom sin belägenhet och närhet till bebyggelse har skogen säkerligen under lång tid nyttjats av människan. Huvuddelen av området saknar dock påverkan av modernt skogsbruk. Mindre delar av området har gallrats så sent som på 1970-talet.

Den rika förekomsten av kulturhistoriska lämningar visar att mänsklig aktivitet har förekommit i området under lång tid. Det gamla hamnläget Haddhamn användes under 16-1700-talet som hamn för fiske.

1.3 Områdets bevarandevärden
1.3.1 Biologiska bevarandevärden
Klackudden utgör ett sammanhängande område med naturskogsartade barrskogar och barrnaturskogar. Merparten av skogen utgörs av värdekärna, medan vissa partier med lägre naturvärden fungerar som utvecklingsmarker. De naturskogsartade partierna uppvisar en naturlig beståndsstruktur med en varierande sammansättning av trädens ålder, diameter och trädslag. Gamla grova träd förekommer spritt i området. Död ved förekommer i varierande omfattning. Skogens höga naturvärden befästs av förekomsten av signalarter som violettgrå tagellav, kattfotslav och bronsjon.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden
Området är rikt på kulturhistoriska lämningar. På Dyråsberget, i direkt anslutning till naturreservatet, finns två gravrösen från bronsåldern, ca 1800-500 f kr. På höjdpartiet i reservatets norra del finns ett gravröse, sannolikt från äldre järnålder. I naturreservatets centrala del ligger det gamla hamnläget Haddhamn. Denna hamn nyttjades enligt uppgift som fiskeläge av fiskare från Gävle fram till början av 1700-talet. Hamnen skall även ha fungerat som ett s k skjutshåll för byte av båt och roddare i ett transportsystem som fanns längs kusten. I dag vittnar spismursrösen och grundstenar om den bebyggelse som fanns här vid den tiden. I anslutning till hamnläget finns även den s k utsiktstallen, en mycket gammal och grov tall som enligt traditionen skall ha använts som en utkikspost mot havet.
På klapperstensfälten i områdets norra del finns rösen som utgör resterna av en fångstanläggning för nätfångst av fågel. Närmare stranden finns en skjutskåre som vittnar om mer sentida jakt på säl och sjöfågel.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden
Klackuddens naturreservat uppvisar en rad geomorfologiska formationer som utgör en provkarta på de kvartärgeologiska processer som format vårt naturlandskap. Områdets höjdpartier utgörs av kalspolade hällmarker. I anslutning till dessa breder stora klapperstensfält ut sig, med exempel på tydliga fossila strandvallar på olika nivåer. Vid stranden finns aktiva strandvallar och klapperstensstränder som illustrerar hur dessa processer verkar än idag. Gigantiska flyttblock visar på de krafter som var i rörelse vid avsmältningen av den senaste inlandsisen.
Berggrunden i området består av ådergnejsomvandlad sedimentär berggrund (gråvacka), gråvit gnejsig leucogranit, gråsvart finkornig folierad amfibolit, samt gångar av diabas.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv
Området är av mycket stort intresse för friluftslivet.
Klackudden är ett naturskönt och vildmarksartat område med stora möjligheter till naturupplevelser och friluftsliv. Dessa värden förstärks ytterligare av att området är lättillgängligt med anslutande vägar i norr och söder, och med en välbesökt vandringsled som löper genom området. De naturskogsartade skogarna, de tydliga geomorfologiska formationerna, samt de kulturhistoriskt intressanta lämningarna ger möjlighet till en helhetsupplevelse av naturmiljön och det historiska nyttjandet av denna. Detta gör att Klackudden även har stor potential som pedagogiskt exempel inom naturgeografi, biologi och historia.

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 3 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:
1: Skogsmark, fri utveckling
2: Kulturhistoriska lämningar
3: Friluftsliv och besöksanläggningar

Skötselplanens skötselområde 1: Skogsmark 85 ha, fri utveckling

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Området som helhet utgörs av naturskogsartad skog
- Död ved i olika former förekommer med minst 10 kubikmeter/hektar, med minst 5 lågor per hektar, beräknat över hela skötselområdet.
- Minst 5 av för naturskogar typiska arter kan återfinnas i skötselområdet: t ex järpe, lavskrika, tjäder, korallrot, knärot, kattfotslav, violettgrå tagellav, gammelgranslav, tallticka, ullticka.

Skötselåtgärder
Inga skötselåtgärder planeras i området. Hela området avsätts för fri utveckling.

Skötselplanens skötselområde 2: Kulturhistoriska lämningar

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Spismursrösen och husgrunder vid Haddhamn inte skadas av uppväxande träd
- Områdes kulturhistoriska lämningar är tydliga för allmänheten

Skötselåtgärder:
- Träd som direkt skadar lämningarna vid Haddhamn avlägsnas.
- Informationstavla om områdets kulturlämningar finns vid Haddhamn.

Skötselplanens skötselområde 3: Friluftsliv och besöksanläggningar

Bevarandemål:
- 4 km väl markerade stigar skall finnas i och som anslutning till området.
- Spänger anläggs på blöta partier längs Kustleden

- Parkeringsplats för besökare till området skall finnas vid vändplan norr om området
- Tre informationstavlor om naturreservatet skall finnas vid parkeringsplatsen, samt vid Kustledens norra och södra anslutning till området
- Mindre informationstavla om kulturhistoriska lämningar skall finnas vid Haddhamn
- Vindskyddet på Per-Andersudde skall vara väl underhållet
- Två enklare rastplatser skall finnas längs Kustleden

Skötselåtgärder:
Nya stigar enligt karta markeras. Parkeringsplats, rastplatser och spänger anläggs enligt karta.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder
Av Länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra anlitade entreprenörer ansvarar för årlig dokumentation och rapportering till Länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

3.2 Uppföljning av bevarandemål
Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:
- Informationsskyltar
- Stigar

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:
- Status för kulturhistoriska lämningar

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 24:e år för:
- Utbredning av naturskogsartad skog
- Förekomst av död ved
- Förekomst av typiska arter

Parametrar och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Priori-tering	Finansiering
Utmärkning av gränser	Initialt	Reservatsgräns	1	Skötselanslag
Uppsättning av informationstavlor	Initialt	Enl karta	1	Skötselanslag
Vägvisning till parkeringsplats	Initialt	Vid tillfartsvägar	1	Skötselanslag
Markering av nya stigar	Initialt	Enl karta	1	Skötselanslag
Anläggning av parkeringsplatser	Initialt	Enl karta	2	Skötselanslag
Uppförande av rastplatser och spänger	Initialt	Enl karta	2	Skötselanslag
Avlägsnande av träd vid Haddhamn	Initialt	Haddhamn	2	Skötselanslag
Uppföljning av kulturhistoriska lämningar	Vart 12:e år	Skötselområde 2	3	Skötselanslag
Uppföljning naturtyper, död ved och typiska arter	Vart 24:e år	Skötselområde 1	3	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare men det är lämpligt att revidera den om 10 år.

Klackuddens naturreservat

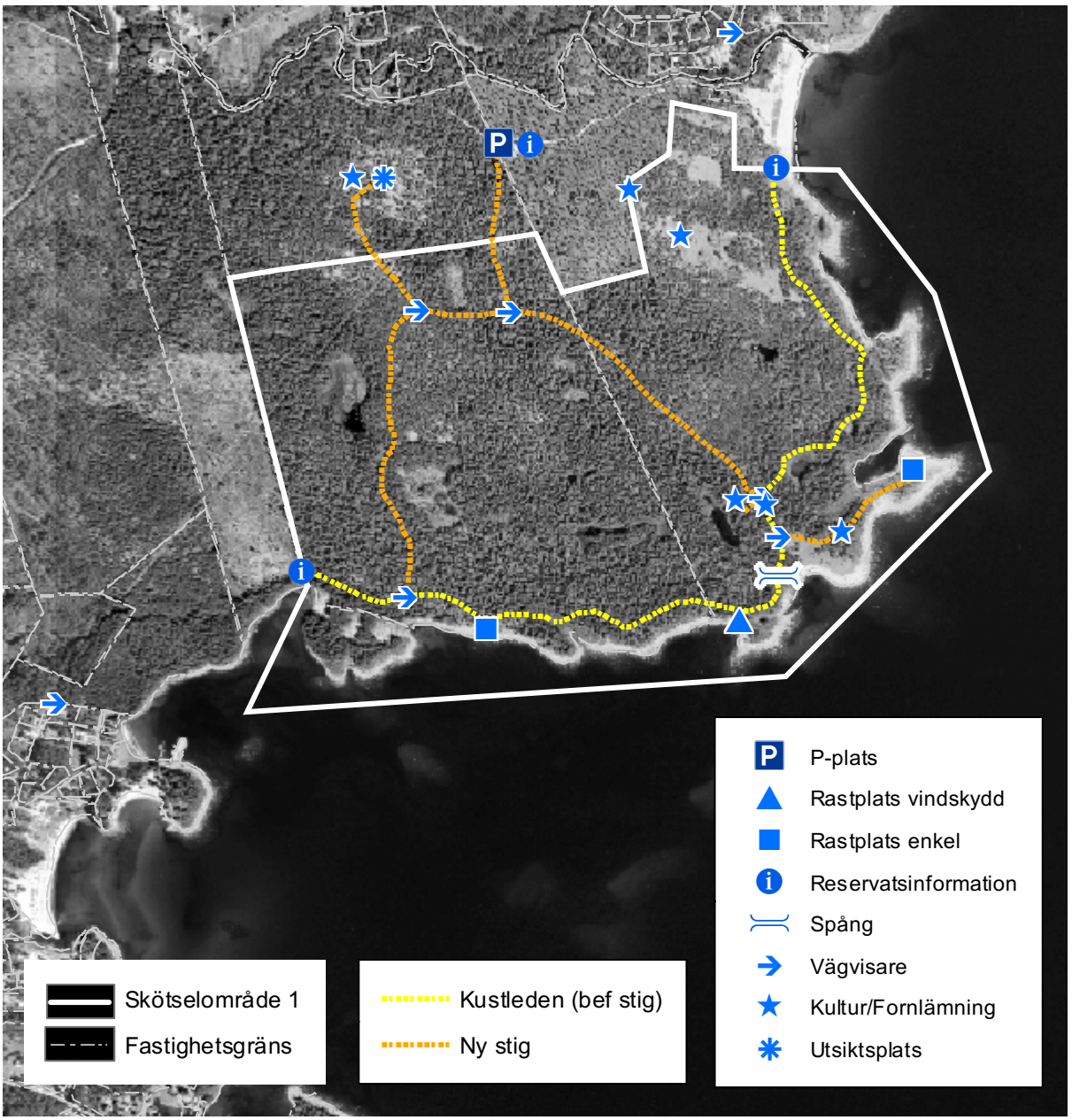

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:12 500

Karta tillhörande skötselplan för Klackuddens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6885432 Y: 1586028

0 50 100 200 300 400 500 Meter

N

© Lantmäteriet, 2007. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2007-08-30

Diarienr. 511-3168-03
Dossnr. 32-220

Klackuddens naturreservat
Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6885432 Y: 1586028

Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

N

© Lantmäteriet, 2007. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Klackuddens naturreservat

Tillhör beslut
2007-08-30

Diarienr: 511-3168-03
32-220

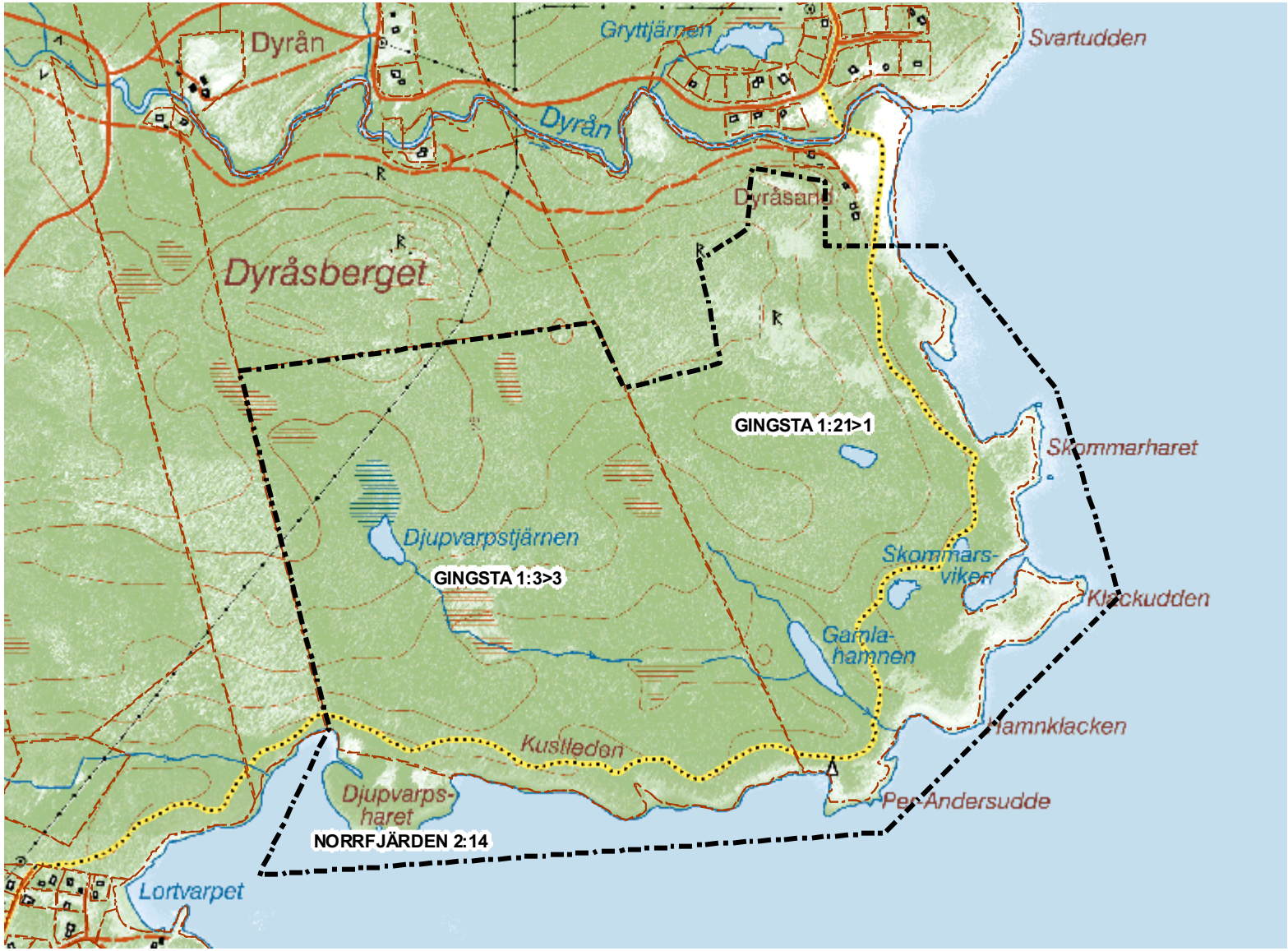

Beslutskarta för Klackuddens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (RT90)
X: 6885432 Y:1586028

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

N

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet, 2007. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

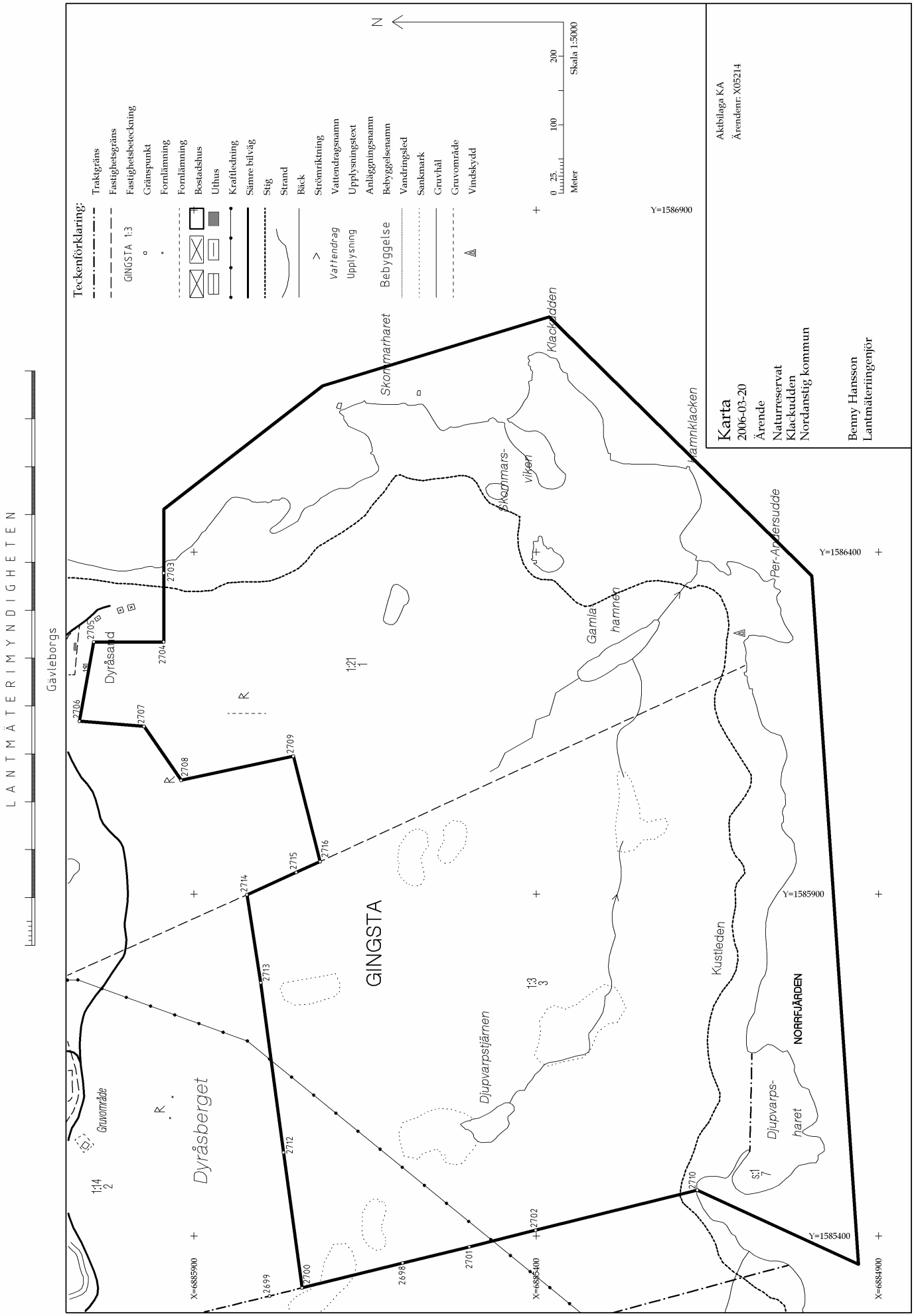
Teckenförklaring:
Traktgräns
Fastighetsgräns
GINGSTA 1:3
Fastighetsbeteckning
Gränspunkt
Fornlämning
Fornlämning
Bostadshus
Uthus
Kraftledning
Sämre bilväg
Stig
Strand
Bäck
Vattendrag
Strömriktning
Vattendragsnamn
Upplysning
Upplysningstext
Anläggningsnamn
Bebyggelse
Bebyggelsenamn
Vandringsled
Sankmark
Gruvhål
Gruvområde
Vindskydd
0 25 100 200
Meter
Skala 1:5000
N
Aktbilaga KA
Ärendenr: X05214
Karta
2006-03-20
Ärende
Naturreservat
Klackudden
Nordanstig kommun
Benny Hansson
Lantmäteriingenjör
LANTMÄTERIMYNDIGHETEN
Gävleborgs
Skommarharet
Klackudden
Hamnklacken
Skommars-
viken
Per-Andersudde
Gamla
hamnen
Dyråsand
GINGSTA
Kustleden
NORRFJÄRDEN
Djupvarpstjärnen
Djupvarps-
haret
Dyråsberget
Gruvområde
1:21
1
1:3
3
1:14
2
5:1
7
2698
2699
2700
2701
2702
2703
2704
2705
2706
2707
2708
2709
2710
2712
2713
2714
2715
2716
Y=1586900
Y=1586400
Y=1585900
Y=1585400
X=6885900
X=6885400
X=6884900

Lantmäterimyndigheten
Gävleborgs län

TEKNISK BESKRIVNING

Aktbil TBE
Dnr X05214

2006-03-20

Naturreservat
Klackudden
Nordanstigs kommun

Koordinatförteckning (RT 90 2.5 GON V 0:-15)
Inre noggrannhet: 25-500mm. Yttre noggrannhet: 25-500mm.
Registerkarta: 16767 och 16777.

	Punkt nr	X	Y	Z	Markering
21NOR GRÄ	2698	6885595.35	1585360.26	-	rn
	2699	6885789.46	1585312.05	-	rn
	2700	6885742.22	1585323.96	-	rn
	2701	6885497.91	1585384.04	-	rn
	2702	6885401.05	1585408.41	-	rn
	2703	6885944.08	1586369.23	-	tp
	2704	6885944.19	1586268.50	-	tp
	2705	6886046.32	1586268.48	-	tp
	2706	6886067.18	1586152.54	-	tp
	2707	6885972.91	1586145.08	-	tp
	2708	6885918.73	1586066.15	-	tp
	2709	6885754.88	1586101.52	-	tp
	2710	6885164.92	1585467.00	-	tp
	2712	6885769.24	1585522.03	-	rn
	2713	6885802.41	1585770.23	-	tp
	2714	6885822.53	1585898.90	-	tp
	2715	6885750.59	1585931.65	-	rn
	2716	6885715.79	1585947.26	-	tp

Förklaringar till markeringar

rn = råsten
tp = träpåle

I tjänsten

Benny Hansson
Lantmäteriingenjör

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).